

CLOWN MEDICIN

Årsrapport 2023

Verksamhetsledarna har ordet	2
Året i siffror	3
Barnverksamheten	4-5
Seniorverksamheten	6
Clownmedicins organisation	7-8
Hållbarhet och media	9

Foto Bengt Wanselius

Verksamhetsledarna har ordet

2023 fyllde vi 25 år! Det har varit ett fantastiskt år på många sätt. Förutom ett ordentligt firande så har vi stabiliserat vår verksamhet och även haft möjlighet att expandera!

Firandet började i sociala medier med födelsedagsfilmer från våra artister. Sedan höll våra artister två dagars clownparad på barnsjukhusen i Huddinge och Solna. Därefter firade vi med alla er som på något sätt varit involverade i vår verksamhet.

Foto Nneka Magnusson Amu

Det är svårt att förstå att vi hållit på i ett kvarts sekel trots att vi varit med från starten. Clownmedicin startade sin clownverksamhet hösten 1998, under namnet Glädjeverkstan, med clownbesök en förmiddag i veckan på barncanceravdelningen på Astrid Lindgrens Barnsjukhus (ALB). Sedan starten för 25 år sedan har verksamheten mångdubblats. Vi har samlat in anslag till ett värde på 80 miljoner kronor för att kunna erbjuda clownbesök kostnadsfritt till Astrid Lindgrens Barnsjukhuset. För hela vår verksamhet har vi samlat in mer än 100 miljoner kronor. Från ett besök i veckan 1998 på barnonkologen Q84 schemalägger vi numera fyra eller fler artister 6 dagar i veckan, 52 veckor per år. På 25 år blir det mer än 1125 veckor eller 7000 dagar. I antal personer blir de drygt 25 000 barn och vuxna som vi möter årligen, hela 625 000 personer under våra 25 år. Det är halva Stockholm!

Det som inte kommer fram i dessa siffror är alla de fina möten vi haft med barn och vuxna. Inget är sagt om de fina ord vi får om vad clownbesöken betytt för att bearbeta det familjerna gått igenom. Inget heller om den fina respons vi får från personalen om vikten av att vi finns och det fina arbete som vi gör.

Vi ser det som ett stort erkännande av att vår verksamhet verkligen behövs! Vi finns där för de sjuka barnen, deras syskon, övriga familj samt de inom äldreården och vi kommer att jobba för att kunna möta dem så länge behovet finns!

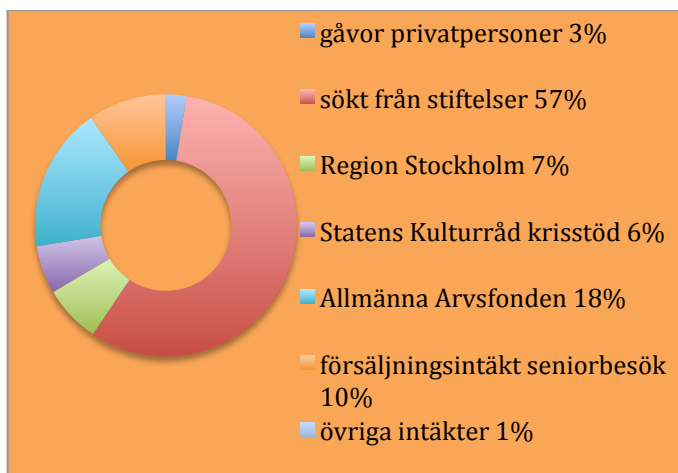

Anne-Marie och Eva

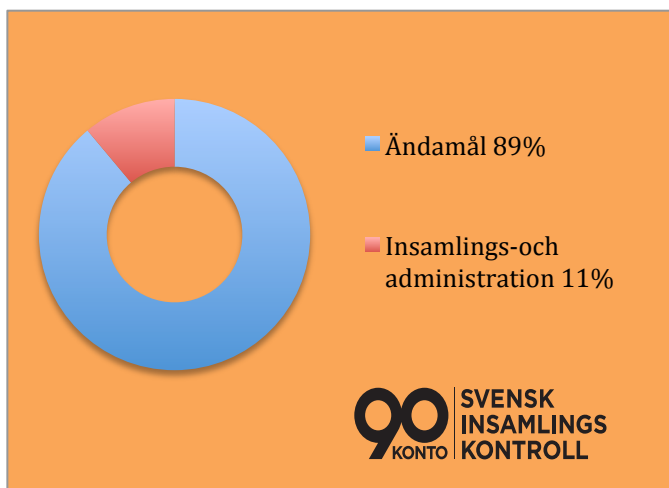
Året i siffror

Antal clownpass per verksamhet 2023 (2022)

Fördelning Intäkter

Fördelning kostnader

1 182 clownpass med två artister

30 000 delade skratt med barn & vuxna

Astrid Lindgrens barnsjukhus Huddinge & Solna **719 (712)**

Hembesök med ASIH & SABH **36 (48)**

Lilla Erstagården barnhospice **50 (23)**

Palliativa vuxenavdelningar **54 (36)**

Vård-och omsorgsboenden demenssjuka äldre **183 (214)**

Äldre med intellektuell funktionsnedsättning **125 (24)**

Barnfamiljer på BUFF med frihetsberövad förälder **15 (8)**

Barnverksamheten

Fotograf Christin Philipson

Astrid Lindgrens barnsjukhus i Solna och i Huddinge

I vår barnverksamhet är vi dagsläget på Karolinska sjukhuset/Astrid Lindgrens Barnsjukhus (ALB) i Solna sex dagar i veckan. Vi besöker ALB i Huddinge tre dagar i veckan.

Både på sjukhuset i Solna och i Huddinge finns det barn som har mycket långa behandlingar, dem kallar vi **Vip-barnen**. De kan vara inskrivna på sjukhuset i långa perioder. De är ibland så sjuka eller infektionskänsliga att de inte orkar eller får lämna sina rum. När vi ser att det lutar åt att ett barn kommer att vara inskriven länge frågar vi både föräldrar och personal om det skulle vara bra för barnet med clownbesök flera gånger i veckan. Barnet får då ett par kompisar som kommer och knackar på flera gånger i veckan.

Barnhospice

2010 fick vi en förfrågan om vi ville besöka det nyöppnade Lilla Erstagårdens Barnhospice (Lilla E). Till en början bokades clownerna efter behov, med sedan 2012 besöker clownerna barnhospicet varje vecka då behovet växte i och med att fler barn var intagna där. Besöken är upplagda så att endast en clown kommer till verksamheten. Det är i genomsnitt ca 5 barn per tillfälle. Sedan våren 2013 bekostar Erstatistelsen clownbesöken.

Under 2023 återgick besöken till samma omfattning som innan pandemin. Många barn lär känna clownerna redan på Astrid Lindgrens Barnsjukhus och det blir en trygghet för dem att få träffa sina kompisar i den nya omgivningen. Andra barn träffar clownerna för första gången.

Hembesök

Vi besöker barn som varit inskrivna på SABH (Sjukhusansluten Avancerad Barnsjukvård i Hemmet) eller hos familjer med en nära anhörig som är inskrivna på ASIH Avancerad sjukvård i hemmet). Bokningarna för ASIH sker på vår digitala plattform Timecenter. Tack vare vår älskade clownbil har vi möjlighet att flytta till alla delar av Stockholm. ASIH och SABH har möjlighet att boka hembesök varje fredagseftermiddag.

SABH: Vi ringer i början av veckan, om ingen familj är bokad på Timecenter, för att höra om de har ett barn som de tycker behöver ett clownbesök. Det kan vara barn som är isolerade i hemmet pga hög infektionsrisk, som är mycket svagt, beroende av en vårdapparat eller av någon annan anledning inte får den stimulans det behöver. Vi åker även hem till barn som vårdas palliativt och inte har möjlighet att träffa sina kompisar. Ofta träffar vi även syskon som har det tufft pga den svåra situation som familjen befinner sig i. Vid de fall då vi bedömer att det behövs, till exempel då det finns syskon med egna behov hemma, åker vi i par.

ASIH och barn som anhöriga

Med stöd av Allmänna Arvsfonden tog vi under 2017-2019 fram en metod för att samarbeta med ASIH med besök hos familjer, med minst ett barn upp till 12 år, där en nära anhöriga vårdas palliativt i hemmet. Två clowner åker själva hem till familjerna och underhåller och skojar med alla under en knapp timme. Alla besöken avslutas med att barnen får ett kort på clownerna som minne och alla får varsin clownnäsa. Sen tar vi ett familjefoto så att det ska finnas lite bilder kvar som minne. Det är en viktig del av besöket. Tanken är att det ska göra det lättare att komma ihåg de positiva stunderna när den sjuka föräldern dött.

I projektet ingår även att anordna ett clowncafé en gång i halvåret för de familjer som förlorat sin kära. Tanken är att du vuxna ska ha möjlighet att få prata en stund om sin nya vardag och att barnen ska få träffa clownerna igen och även se att de inte är ensamma. Det var mycket uppskattat Ursprungsplanen med en caféträff per termin dubblade vi när vi förstod att 6 månader är en mycket lång tid för ett litet barn. Under 2023 har vi gjort ett omtag för att få till fler hembesök. Vi har inte bokat några caféträffar eftersom de flesta familjer fått besök i ett tidigt stadium och inte så många anhöriga hunnit avlida.

Bufff

Bufff är en organisation som stöttar barn som har en förälder, syskon eller annan nära anhörig som är frihetsberövad. Efter att ha läst en artikel om Bufffs verksamhet 2021, där några barn intervjuades, såg vi en slående likhet med dessa barns upplevelse av sin situation och barn som har en förälder som vårdas palliativt. Vi funderade på om vi med vår erfarenhet från vår ASIH-verksamhet kunde stötta dessa barnfamiljer. Vi kontaktade Bufff och började planera för besök på deras caféträffar. Under 2023 hittade vi en form för regelbundna besök

Effekten av våra besök och berättelser om besök

Varje år utvärderar vårdpersonalen besöken och skriver ett brev om de vill ha fortsatta besök följande år. Artisterna gör minnesanteckningar under varje arbetspass och beskriver varje termin ett par möten som de märkt har gjort skillnad. Vi tar emot post i våra brevlådor på sjukhuset och får många kommentarer och hälsningar i våra sociala medier från barnfamiljer som har mött våra clowner.

Flicka 2 år. Låg flera veckor på P10. I början var hon rädd för clownerna, men eftersom hon hade ett syskon som behövde clownbesök så kom hon upp på vip-listan. Efter några besök då hon fick betrakta clownerna på avstånd vågade hon tillslut själv komma fram till clownerna. Efter det var isen bruten och det blev många roliga besök.

Pojke 9 år. Låg flera månader på P10. Han var mycket infektiöskänslig och ofta tagen av sin sjukdom men nästa alltid pigg på ett besök. Mest av allt gillade han att sätta clownerna på hal is och avslöja för gosegrisen (en pipande hundleksak som clownerna är mycket rädda om) att det kanske inte finns ett liv efter jul.

Pojke 1,5 år: muskelsvag och vårdas palliativt på Lilla Erstagården.

En av artisterna berättar: "Jag kom in på rummet och jag såg att pojken var vaken. Pojkens moster var inne hos honom. Hon satt med pojken i famnen. Även en personal fanns i rummet. Jag satte mig så att pojken och jag fick ögonkontakt och började sjunga barnsånger som har rörelser. Jag bad personalen hjälpa mig och hålla i pojkens händer så att även han kunde göra rörelserna. Jag tänkte att det var bra om någon som pojken kände väl gjorde lekarna med honom. Moster som en trygghet att luta sig emot. När vi sjungit några enkla sånger som "imse vimes" och "en liten båt" introducerade jag "klappa händerna så fort du kan" Den kan man göra lite busig och jag instruerade personalen att följa mig. När vi började med att busa med sången fick vi ett stort härligt leende från pojken. Moster blev alldeles tårögd: "jag trodde inte han kunde uppfatta något längre" Moster filmade sången och skickade till föräldrarna och syskonen."

Vi träffades flera gånger och denna sång var en favorit. Jag introducerade flera moment i sången, förutom klappa magen, så som "klappa mormor/mamma/pappa lite grann" då pojken fick hjälp av en personal att klappa. Det var så fint att se hans glädje när han fick klappa sin mormor på huvudet och hur glad och rörd mormor blev.

Seniorverksamheten

Fotograf Christin Philipson

Sedan 2012 besöker vi äldre med demenssjukdomar på olika vård- och omsorgsboenden samt en utredningsavdelning. Det startade som ett treårsprojekt finansierat av Allmänna Arvsfonden.

Clownmedicin (då Glädjeverkstan) initierade samtidigt ett nationellt projekt där clownerna besöker äldre med demenssjukdom i fem städer, med stöd av Postkodlotteriet och Solstickan.

Projektet har utvecklats till en permanent verksamhet där vi besöker vård- och omsorgsboenden i Stockholmsområdet. Arbetet med demenssjuka ledde till en fråga från Ersta vuxenhospice om vi på försök kunde komma och göra några clownbesök under hösten 2014. Försöken slog mycket väl ut och vi har fortsatt med besök varannan vecka sedan dess. Sedan 2016 besöker vi flera palliativa vårdavdelningar och sedan 2017 även Dalens geriatriska avdelningar. 2020 ställdes all verksamhet om till utomhusbesök och vi tog under hösten fram en metod om att besöka demenssjuka på äldreboenden digitalt.

Demensboenden

Projektet har utvecklats till en permanent verksamhet där demensboenden i Stockholmsområdet köper besök till kraftigt subventionerade priser som möjliggjorts genom de anslag vi fått in. Det har varit mycket uppskattat och majoriteten av de boende som bokar oss tidigare har fortsatt att boka in besök. En heldag i veckan bokar vi artister för besök på dessa demensboenden. Täby kommun har ett flerårsavtal där de köper in en heldag i veckan under vår och höst. Besöken fördelas sedan mellan samtliga boenden i kommunen. Den enda verksamhet som får gratis besök är utredningsavdelningen R71. Det är en vårdmiljö som inte har så stora resurser och ingen möjlighet att köpa in kulturverksamhet. Vi besöker R71 ca 1 eftermiddag i månaden.

Hospice och Palliativa vårdavdelningar

Arbetet med demenssjuka ledde i sin tur till en fråga från Ersta vuxenhospice om vi på försök kunde komma och göra några clownbesök under hösten 2014. Försöken slog mycket väl ut och vi har fortsatt med besök varannan vecka på Ersta sedan dess. Sedan 2016 besöker vi flera palliativa vårdavdelningar. Många av dessa vårdavdelningar är knutna till ASIH och vi möter även barnfamiljer som vi kan erbjuda hembesök via vår ASIH-verksamhet.

Funk

Täby kommun såg en målgrupp som blev väldigt isolerade under pandemin. Det var äldre med intellektuella funktionsnedsättningar (IF) på LSS-boenden, som gått i pension och inte längre hade rätt till daglig verksamhet utan var kvar på sina boenden på dagarna. Deras föräldrar levde inte längre och de hade ofta få nära anhöriga. Eftersom de digitala mötena med de demenssjuka slagit så väl ut ville ansvariga i Täby även pröva digitala möten med denna målgrupp. De digitala besöken varvades vartefter med livebesök utomhus och senare även inomhus. Försöket slog mycket väl ut och betydde mycket för att minska isoleringen för denna målgrupp. Under 2023 beviljades vi ett treårsanslag från Allmänna Arvsfonden för att ta fram en metod för att etablera en mer permanent verksamhet för vuxna med IF eller med förvärvad hjärnskada, som är isolerade och ensamma. Vi samarbetar med tre verksamheter och varvar digitala besök med live besök. Det har på många sätt varit en mycket uppskattat. Personalen har sett att även de äldre lär sig använda digitala verktyg, vi har etablerat nya kommunikationssätt med målgruppen. På ett boende säger personalen: "Det är hjärtskärande att säga detta, men den enda gång de lyser upp är när ni kommer"

Clownmedicins organisation

Clownmedicin är en ideell förening som bildades 1998 under namnet Glädjeverkstan.

Kontoret

Verksamheten drivs idag av verksamhetsledare tillsammans med insamlingsansvarig och ekonomiansvarig. Till sin hjälp har de en styrelse som är rådgivande och väl insatt i organisationen

Verksamhetsledare

Anne-Marie Möller
Eva Riepe

Insamlingsansvarig

Catrin Rolf

Ekonomiansvarig

Åsa Petersson

Auktoriserad revisor

Katarina Nyberg HQV AB

Styrelsen

Styrelsen arbetar ideellt. För några år sedan ändrades strukturen på styrelsen för att få styrelsemedlemmar med olika kompetenser skild från våra egna kunskaper. Styrelsen har även varit till ovärderlig hjälp och stöttat med vidareutbildningar. Styrelsen har sammanträtt 4 gånger under 2024.

Ordförande

Eva Riepe

Vice ordförande

Anne-Marie Möller

Kassör

Åsa Petersson

Ledamot

Elisabeth Wisén
Vd AFA Försäkring

Ledamot

Frida Markman
Föräldrarepresentant

Ledamot

Petter Svenberg
Överläkare barnonkologi

Suppleant

Lena Nilsen
Artist

Adjungerad artistrepresentant

Nicklas Lindgren
Artist

Adjungerad artistrepresentant

Otto Milde
Artist

Artistgruppen

Fotograf Bengt Wanselius

Anne-Marie Möller   Otto Milde   Karin Svensson

Trevor Lewis   Eva Riepe

David Carmel   Ylva Magnusson   Lena Nilsen

Baha Swidan   Anna-Lena Efverman

Anna Dahlkvist   Nicklas Lindgren   Karin Bergstrand

Ej med på bild
Karl Granberg   Johnny Andersson

Artisterna

I dagsläget är vi 15 artister som jobbar för Clownmedicin. Kompetensen i gruppen är mycket stor i dag och vi får ofta beröm för hur duktiga artisterna är såväl konstnärligt som i att fånga upp det väsentliga i våra möten med barn och gamla. Flera har arbetat med oss i över 15 år och senaste rekryteringar av fasta artister skedde 2012 i samband med nystart av seniorprojektet. Vi har varit mycket noga med hur vi har slussat in artisterna när de har kommit som nya. De har först fått gå bredvid civilt för att sedan jobba tillsammans med någon av de mer erfarna clownerna under en längre period. De har snabbt kommit in i verksamheten och det har varit fantastiskt för allas kreativitet att få in nya friska idéer. Eftersom alla artister även frilansar och gör egna föreställningar så är de under perioder uppbokade på andra jobb. Vi uppmanar våra artister att även jobba med andra projekt för att de ska kunna få inspiration och orka med arbetet med svårt sjuka barn och vuxna.

Under hösten 2023 såg vi att vi behövde rekrytera nya artister. V har flera förestående pensionsavgångar de närmsta åren och vi behöver skola in nya artister så att vi behåller den kvalitet på arbetet vi har den dagen då de äldre artisterna går i pension. Det var många duktiga artister som sökte men till slut var vi tvungna att välja två artister som kommer att skolas in under våren. I Nätverket Sveriges sjukhusclowner samlas verksamhetsledarna från de olika clowngrupperna två gånger per år för att dels hitta ramen kring en intresseorganisation och dels för att hitta former för att hjälpa och stötta varandra.

Bidragsgivare

Ända från början har Clownmedicin på egen hand sökt medel för kostnadsfria besök på Astrid Lindgrens barnsjukhus och i hemsjukvården. Besöken på seniorsidan subventioneras av bidragsmedel. Bidragen söks årligen och vi kan schemalägga artisterna halvårsvis när iv har fyllt budgeten för kommande termin. Flera bidragsgivare har varit med oss sedan starten och vi är oändligt tacksamma för deras stöd. De hjälper oss att bidra till att vuxna och barn i vårdmiljöer får tillgång till sin inre friska kärna. De blir bemötta för något annat än sin sjukdom och även om det är svårt att mäta ser vi dagligen ansikten som spricker upp i ett leende, spända käkar som slappnar av axlar som sjunker ner.

Tack för er tillit och ert tålamod och för att ni gjorde det möjligt. Ni bidragsgivare har varit fantastiska!

Allmänna Arvsfonden Stiftelsen Astrid Lindgrens Barnsjukhus Kulturnämnden i Region Stockholm Barncancerfonden Stockholm Gotland Stiftelsen Bertil Strömberg Familjen Erling Perssons Stiftelse Statens kulturråd Gålöstiftelse Kronprinsessan Margaretas Stiftelse Stiftelsen Frimurare Barnhuset i Stockholm Timmermansorden Åhlén-stiftelsen Helge Ax:son Johnsons stiftelse Åke Wiberg stiftelse Gustaf Söderbergs stiftelse Lars Hiertas minnesfond Kungliga Sällskapet Pro Patria Stiftelsen Olle Engkvist Byggmästare Oscar Hirsch mfl.

Ett varmt tack även till de privatpersoner som väljer att stötta oss som månadsgivare

Foto Bengt Wanselius

Hållbarhet

Clownmedicin bidrar till en förbättrad psykosocial miljö för såväl patienter som anhöriga och vårdpersonal, genom att fokusera på det glädjefyllda i mötet och erbjuda en paus från orostanker, smärta och stress. Vårdpersonal kan be sjukhusclowner närvara vid enklare behandlingsmoment om de vet att barnet är mycket oroligt. Clownnärvaron underlättar för både vårdpersonal, barn och medföljande anhöriga. Sjukhusclowner överbryggas olika kulturer och kan möta personer oberoende av språk. Sjukhusclowner arbetar med lyhördhet och har stor erfarenhet att möta personer med tillfälliga eller permanenta funktionsnedsättningar av fysisk eller kognitiv karaktär

Vi vill att våra artister ska orka med och klara av att hålla en hög nivå på arbetet i möten med sjuka barn, vuxna samt deras familjer. Vi vill även värna om den konstnärliga utvecklingen i gruppen. Vi anordnar artistiska workshops och har regelbunden handledning där vi tar upp svårigheter i möten och sorgearbete men även hur samarbetet i gruppen fungerar och kan utvecklas. Vi behöver även ta till oss råd och kunskaper om hur vi bäst hanterar våra möten på sjukhusen. Artisterna har arbetaplatsträffar en gång i månaden.

Under flera år har vi deltagit i konferenser och träffar arrangerade av European Federation of Healthcare Clown Organisations EFHCO. Syftet är att utbyta erfarenheter, dela best practice och få gemensam tillgång till det forskningsarkiv som organisationen har byggt upp. Clownmedicin var provmedlemmar, Associate members under 2018-19. Under årsmötet i Lissabon 2022 röstade EFHCOs medlemmar äntligen in oss som fullvärdiga medlemmar i EFHCO. Vid samma möte röstades Eva Riepe in i EFHCOs styrelse i egenskap av konstnärligt ledare.

Clownmedicin ingår i Pedagogiskt resurscentrum PRC men finansierar hela vår verksamhet själva. Verksamheterna inom Pedagogisk Resurscentrum har en gemensam utbildningsdag. Här har clowner, lekerapeuter, musikerapeuter, bibliotekarier, skollärarna och Pyssebyrån tillfälle att mötas och utbyta erfarenheter.

Media och synlighet

På Barnfolkets dag, två fredagar i september, deltog vi med informationsbord för att sprida information om clownbesöken och dela ut 25 års-affischer att sätta upp på avdelningen. Vi hade även låtit trycka upp pappfigurer clowner i naturlig storlek med hål för ansiktet så att man själv kunde bli fotad som clown. Det blev mycket populärt. Ett par av våra clowner på plats och delade ut vår nya 25-årsaffisch och "clownmedicin" (läs godis). Pappfigurerna donerade vi sedan till avdelningarna så barnen kan fota sig som clowner när de kommer på besök

I oktober uppmärksammades vårt 25-årsirande med ett reportage i P4-radio Stockholm

<https://sverigesradio.se/morgonip4stockholm>

Inslaget ligger under den 13 oktober mellan 3.16.45 och 3.45.32 in i programmet

Facebook och Instagram: www.facebook.com/clownmedicin och på www.instagram.com/clownmedicin

Vår Facebooksida har drygt 13 000 följare. Den har utvecklats till ett forum där barnens föräldrar och andra följare uttrycker sin glädje över våra besök! Många familjer som vi träffat ofta lägger upp bilder och kommenterar vår verksamhet. Vi får så fin respons. Av etiska skäl lägger vi aldrig ut bilder på barnen som vi möter på sjukhusen. De bilder på barn som finns har föräldrarna själva lagt upp eller så är det bilder som vi har tagit med "inlånade barn" vid speciell fotohelg. Läs och gläds åt de fina genvaren!

Under 2023 bad vi våra artister att göra varsin kortfilm om hur deras clown vill fira Clownmedicin 25 år. Det blev 13 fina filmer som fick stor spridning.

YouTube: Många barn vill ha roligt med clownerna även när de inte får clownbesök på rummet. Barnen är ofta flitiga besökare på just Youtube, därför skapade vi en YouTube-kanal där man lätt kan hitta våra filmer. Vi fortsätter givetvis göra filmer när tillfälle ges.

<https://www.youtube.com/@clownmedicin7231>

Linked in: Sakta men säkert bygger vi upp en plattform på Linked in för att sprida information om vår verksamhet och inspirera andra att göra gott.